

UN ASSASSINAT

Un negre, un procés, uns salvatges, una manera nova de presidir un judici i un altre electrocutament, o bé proves documentals de la barbàrie dels Estats Units

El país més ximple i salvatge que hi ha al món, són els Estats Units d'Amèrica. Els antropòfags són, al seu costat, el "no va més" de la civilització i el progrés. Maledicció, villesa, mala baba, voluptat davant la dolor d'altri, etc., són coses que allà abunden.

Altrament, els blancs no poden veure els negres. I allà, matar un negre bàrbarament i sense més ni més, tant sols no és ni un delictes, sinó que és un honor que els capellans prediquen. I pensar que ells i els pells roges són els enemics dignes, als Estats Units!

Anem a narrar objectivament un fet resonant. Es la prova més eloqüent de les barbàries dels Estats Units.

A Goldsborough, Estat de la Carolina del Nord, es va veure una causa contra un negre acusat d'haver assassinat una noia de quinze anys.

El palau de Justícia (?) estava ple a dins i a fora.

El president obri la sessió i col·locà dos revòlvers damunt la taula. Veus ací una manera nova de presidir judicis; nosaltres som massa endarrerits per a usar d'aquest procediment.

Però la presència dels revòlvers foren insuficients. Tot just el processat s'aixecà per a declarar, que el públic se li anava a llançar al damunt, precedit del pare i germans de la noia, tot cridant:

—Que le judiqui Lynx! Que el judiqui Lynx!

El president, exclamà:

—El jutjaré jo, perquè així ho ordena la llei.

I de seguida agafà les pistoles i començà a engegar tretos contra el públic.

El negre s'anà a refugiar al costat del president, el qual li digué:

—No tinguis por; jo et defenso. No et linxaran; t'electrocutaran, que va molt millor.

La gent va fugir de les bales del president. Però el públic es quedà voltant el Palau de Justícia. Algú cridà: "cremem-los vius a tots, i aparegueren flames de petroli i atxes Cuita-corrents arribaren forces d'artilleria amb canons, amb la qual cosa s'evità l'incendi del Palau de Justícia.

Mentrestant, el negre era judicat i condemnat a mort. I com que calia apagar els ànims encesos del públic, al cap de dues hores era electrocutat.

Què us en sembla? Així és com obra el país de la gran civilització i el que tots els imbècils prenen per model, i consti que el fet és rigorosament històric.

S'ha posat a la venda

Un tros de paper

Setmanari català de l'any 1865, escrit i dibuixat pels millors artistes d'aquella època, i reproduït en aquestes planes en forma de fullletí.

Forma un volum, de 276 planes, amb excel·lent paper, i relligat amb una coberta al·legòrica.

Preu: 5 pessetes

Un senglar en un cafè

A Pompey (França), entrà un senglar en un cafè. De moment, la gent no s'esverrà gens ni mica, perquè es creia que anava simplement a a prendre una cervesa. Era un cafè del mig de la vila, i no comprenien que si no venia amb aires de pau, hagués anat a parar allà sense haver-se ficat abans a cap altra casa; altrament, no es descuidà de saludar la concurrència en entrar. Tot-hom es pensava que per allà dins hi havia algun nou Sant Francesc.

Però el senglar no estava per brocs. Fugia d'uns caçadors, i el que l'interessava

era que l'amaguessin i no que el rebessin polidament.

I, tot decidit, es posà a saltar al compàs de l'orquestra, que tocava un "charleston".

De sobte, es llançà damunt del cafeter i l'agredí. Un cambrer, armat d'un ganivet, intentà defensar el seu amo, però el senglar no estava per bromes, i en sentir-se les pessigolles del ganivet, es girà i s'emportà una anca del cambrer.

Després començà a fer desgràcies i baixà al celler. Allà trencà tantes ampolles com trobà i s'embriagà. I es tornà a posar a dansar.

Però en aquest món no es deixa tranquil a ningú. I un guarda campestre que arribà començà a engegar tretos a la pacífica bèstia, fins que la matà.

Ho sentim.

FESTES

Nadal, Sant Esteve, Cap d'Any, Reis. Veus ací les festes acostant-se depressa, una darrera l'altra, estalonnant-se.

Que n'és de feliç el burgès català, aquest temps!

Com s'afartarà!

I com s'engreixaran els capellans!

I com si tot això no fos encara prou, la rifa. La senyora Grossa que ha tornat a visitar-nos fent sonar el seu corn de l'Abundància.

Mentre per un costat va a dojo el torró, les netúles (això hi va sempre), el gall, el xampany; per l'altre, el diner es deixa caure a plom al cap d'algun assortit.

Sembla que la Providència ho faci a posta això de que la rifa de Nadal sigui alhora que aquesta rècula de festes. Així les festes no deixen que ens planyem de no haver tret.

Sigui com sigui, no ens hi encaparrarem ni ens posem tràgics. Farcim el gall avui i portem-lo a coure; demà ja ens el menjarem i ni ens recordarem que no siguem rics.

Conferència de Salvador Perarnau

El nostre bon amic i company Salvador Perarnau, que des de fa un quant temps es veu que les ha donades per les conferències, fa pocs dies en donà una al "Centre Obrer", d'Olot, sota el títol "El neguit i les muntanyes".

No cal dir com els olotins tenien ganes d'oír el nostre amic Perarnau, puix que és molt conegut i estimat en aquella ciutat, on surt el valent periòdic "La Lluna d'Olot", del qual n'és director, i no cal dir, tampoc, com restaren satisfets, ja que la paraula viva, persuasiva i rebel d'En Perarnau, plena de belles idees, encomanà un bell entusiasme als oients.

Començà la conferència dient que les muntanyes són els neguits de la terra i els neguits són les muntanyes de l'esperit. Entorn d'aquesta bella frase es desenrotllà l'obra del nostre company, el qual fou molt aplaudit en acabar i felicitat pels concorrents.

No cal dir com nosaltres també el felicitem.

El nou campió

Li ha tocat el torn als escacs el tenir-lo. Des de fa uns dies, el joc de malabars cervellístic el de la suprema atenció d'ulls fixats al quadre, el joc preferit pels estrategues, tant militars com civils, té un novell campió: En Alhekin, que després d'una tanda de partides aclaparadores pel desgast de substància gris que representen, ha vençut netament al detentor del títol, En Capablanca.

Avui, En Capablanca, ja va de capa caiguda i àdhuc diuen que se'n deixa dels escacs per dedicar-se a coses de més profit. Qui sap? Pot ésser que, com aquell altre campió vençut, En Carpentier, es dediqui a fer moure els peus o fer-se admirar en cinta. Es igual, però, puix ni a l'un ni a l'altre pensem dedicar la nostra contemplació, ni menys l'enyor. Nosaltres, que anem sempre a compàs del temps, estem a tothora en disposició d'anar al costat del qui pot més o del que guanya; i en aquest cas, l'Alhekin mereix el nostre apoi i la nostra admiració, més a més, per ésser reconegut mundialment—malgrat la seva condició de rus—com el representant d'una raça que domina més fredament i més fortament l'estra-

tègia, àdhuc diplomàtica, i amb ella, el desllorigament del càlcul mental per a fer bellugar, a ple, les figures d'un tauler de combinacions humanes.

La cosa, si volen vostres, no tindrà la importància que tindria—per exemple—el que als Estats Units derogessin la llei seca, que En Càrol regnès a Romania, que a França tornessin a tenir el Tigre, que Anglaterra es quedés sense vaixells, que En Mussolini se'n tornés al socialisme i altres coses per l'estil, que en diríem moltes si no fos pel que diran.

Amb tot, però, es simptomàtic que l'amo del món, en el joc dels escacs, hagi hagut d'ésser un rus, precisament.

Es clar que, ben mirat, no costa gaire vèncer un cubà, fill d'un país càlid i propens a les variacions climatèriques, com som donats tots els que som de països càlids. Però aquesta voluntat que mancava per a vèncer, no havia sortit a llum encara, i en sortir, ha estat de Rússia, terra de neus i de fredolics per antonomàsia—que—segons diuen els que no coneixen altra Rússia que la dels municipals a cavall—té el sistema erroni i trontollat.

El fet és que a Rússia tenen ja un campió, i que, com diem nosaltres: "Mica en mica s'omple la pica", o "com diuen els italians: "Piano, piano, si va lantano", pot arribar el cas de que darrera d'un, vinguin els altres, i llavors, creiem que l'estratègia, la diplomàcia, el "savoir faire", l'"all-righth", etc., siguin envaïts per al veritable càlcul mental que—com el d'Orient d'any enrera—sigui un perill, sinó un avís prou fort, per als que continuen confiats en llurs forces. Tant va el càntir a la font...

Lluís Ramírez Carulla

Les coses dels propietaris

Disposen les lleis que a la Comissió Municipal d'Eixample hi hagin cinc representants dels propietaris per a vigilar la distribució dels cabals que són lliurats a l'Ajuntament per a esmerçar-los exclusivament amb obres d'Eixample.

Fins ara, un senyor molt amè, que es diu Prim, era el que feia i desfeia, però degut a fer massa política menuda, a les últimes eleccions de la Cambra de la Propietat, fou tret de la Junta.

En bona teoria representativa aquest fet implicaria la renúncia del càrrec municipal als que l'havien elegit, però sembla que l'interessat no opina així, perquè vol continuar sacrificant-se pel comú.

Els seus companys no regidors de la Comissió d'Eixample no volen assistir a les sessions, però ell, com si tal cosa, tira al dret i allí fa d'amo.

I la dita facciosa ja ha sortit. A la Casa de la Ciutat, abans, de la Comissió d'Eixample en deien "l'Alcaldia del segon pis", degut a l'estatge en què està situada i a la independència de que gaudia. Ara en diuen a Cà'n Prim.

Antoni Desumvila

Una estadística curiosa

Els capellans estan deixats de la mà de Déu. Això fa dies que ho sospitàvem. Ara, però, ens n'ha convençut una curiosa estadística publicada a "La Veu de Catalunya".

En dinou dies—diu l'angelical confrare—han mort nou capellans. I, a continuació, fa un recompte dels que cauen cada mes. El promig ve a ésser de 3 a 4 mensuals.

Imagineu-vos el plany que hi fa "La Veu". Nosaltres també els planyem perquè som humanitaris, i els capellans, encara que no ho semblen, són també gent de carn i ossos. Però confessem que planyem molt més els infinits pares de família que cauen també mensualment i que deixen molts d'ells els fills a la misèria.

LLEIDA

Per fi—un dia o altre havia d'ésser—s'ha acabat l'aldarull que s'havia alçat a l'entorn de la nostra gloriosa Açuda.

Els lleidatans tenim fama de "poca cosa", i a fe que és veritat. Es parla sovint de llibres, doncs la nostra especialitat és viure prescindint d'ells; es parla de diaris, doncs tampoc els necessitem; en tenim dos, i si "El País" no es pot llegir, el "Diario de Lérida" (que el fan els capellans), encara es pot llegir menys; al primer, deixeu-li parlar de "Lo que significa ser la esposa de un ministro inglés", o de "Una revolución en el calzado", i coses per l'estil (tot tisorres); i a l'altre, pobret!, deixeu-lo esbravar dient: "... corren rumores, no confirmados, de que el presidente Calles ha desaparecido..." (autèntic), o bé... ah, un avís: no els portéssiu un anunci de cotilles o d'unes mitges, és un diari catòlic i no ho poden publicar això; els cauria la cara de vergonya; però mantenir odís llunyans, pel sol fet de no pensar com ells i demostrar-ho bàrbarament, és una cosa tan corrent que ja no li donem importància. En fi, de tot el que vulgui dir o semblar civilitat, nosaltres, al pas que anem, estem condemnats a viure'n separats. Es clar que ací, com a tot arreu, hi han excepcions. Hi ha un senyor, per exemple, que és un veritable màrtir de la cultura; ell ha tingut la presidència

de l'"Ateneu", el "Centre de Dependents", el "Foment de la Sardana", l'"Orfeó Lleidatà", etcètera, i ara, ell sol, es fa i es paga "Vida Lleidatana". Com es pot veure, mai no li pagarem tot el que ha fet per nosaltres.

Bé, doncs, haviem començat amb l'Açuda i pel que vaig veient, van sorgint assumptes de molta importància també. Potser serà qüestió de continuar-ho un altre dia. Veurem. Mentrestant, nosaltres, anem seguint. L'Açuda—com deiem—és el primer edifici col·locat sobre la muntanya on descansa la nostra ciutat; en ella s'hi celebraren Corts; en ella hi estigueren presoners el príncep de Viana i el d'Urgell; ella ens recorda els nostres temps gloriosos... però, deixem-nos d'històries i anem al cas. Tothom sap el que ha estat això que ens serveix avui de tema, però el que no sabem tant ja, i particularment els que fan una vida separada de Lleida, és del que ha estat objecte aquests darrers mesos. Donat el cas de que recentment s'han fet descobriments d'arcades gòtiques ja en finestres, ja en portallades; avui damunt els llits on dormen els soldats; demà, a la grandíssima porta que condueix a un parc d'artilleria, passant per la cuina—car tot això dormia sota el ciment—han cregut necessària i urgent l'evacuació del que un temps fou magnífica catedral, però el problema de l'estatjament de la "tropa" s'ha presentat pristinament. On conduir-los?

De bell antuvi, tothom ha pensat en l'Açuda. Res hi fa que s'hagi de deformar; res hi fa que s'hagi d'ensorrar una de les primeres voltes romàniques de Catalunya; res no hi fa que sigui una joia artística...

Efectivament, el fet s'està portant a cap i, dissortadament, junt amb els treballs de destrucció.

En "Joan Sacs", des de les columnes de "La Publicitat" en va parlar d'aquest assumpte, però a ben segur que ara, ben informat, segurament en parlaria d'una altra manera. "Vida Lleidatana" també se n'ha ocupat, però el nostre elogi més sincer se l'emporta la revista "Lleida", la qual no ho ha descuidat ni un moment, ni ha deixat de publicar tot el que referent a l'Açuda s'ha escrit o regirat aquests dies.

Se'ns culpava als lleidatans; però, pobrets de nosaltres, no podem fer ni desfer. Estic segur que si hi ha 40.000 habitants a Lleida, també n'hi ha més de 39.000 que n'hi ho saben avui encara. La gent de per aquí s'adormí temps ha, presa tota d'una forta letargia i encara no s'ha despertat. Esperem potser. Veiam si durarà gaire això.

En Baptista

CAMPDEVANOL

El dia de Santa Cecília, els músics del poble feren celebrar un ofici a honor de llur patrona; a l'hora de pagar, es diu que el senyor Rector cobrà religiosament; no hi ha dret!

Quantes i quantes vegades ha tocat i cantat el "Quintet Vilàro", oficis i cançonetes, i sempre desinteressadament? He de fer avinent a mossèn "Miliu" que no és aquesta la manera de captar-se les simpaties; he de dir-li que el seu procedir és completament oposat al del bondadós i atent Dr. Pla, que el precedí, i per tant, la diferència es veu massa.

Corresponent d'aquesta manera amb els que gafantment s'ofereixen a fer més lluides les cerimònies religioses, dia vindrà que, "el bondadós senyor Rector", si no vol gratar-se la butxaca, haurà de cantar l'ofici amb gramòfon.

El corresponent d'"El Día Gráfico" en esta localidad", en una crònica de dies enrera, diu que no és ell En Pepet Salau, i que no s'hi val a confondre. Amb aquesta "interesante aclaración" té motiu per omplir la crònica de tota la setmana.

Haig de dir al senyor Corresponent que, en comptes d'entretenir-se amb aquestes "fififerias" i de notificar que "se ha celebrado con toda solemnidad el Novenario de las ánimas", i que "el tiempo sigue frío y lluvioso", valdria més utilitzar aquell "espacio que su importante rotativo le ofrece, para cuanto pueda ocurrir en nuestra localidad". És que, per ventura, no passa res al nostre poble? És que és molt important saber si al desembre fa fred o calor? Això que ho digui un soldat a les cartes a la família, està bé, però un corresponent...

Quant a la personalitat d'En Pepet Salau, tampoc interessa a ningú, i en cas que fos, "me basto solo" per dir-los-hi que En Pepet Salau sóc jo, i "tampis". Apa, a "nannar"!

Pepet Salau

CARDEDEU

Aquesta vila està d'enhorabona. El passat diumenge, dia 11, forem invitats per mitjà d'un programa, a una conferència pública d'"Alta cultura", per a homes sols, a les quatre de la tarda, i a les sis del mateix dia, i per a dones soles, a una altra, a la Torre de Vidua Amat.

La conferència era organitzada per la Junta local d'Exercici Parroquials o bé Espirituals d'aquesta vila, i donada pel senyor Josep Maria Boada: total res...

En una de les notes de l'alludit programa es feia constar "que d'assistir a dita conferència tenim moltes probabilitats a fer una gran fortuna". El que no sabem és qui serà l'afortunat... però, vaja, ja ens ho podem pensar... El més distret d'aquesta conferència, la qual era presidida per una Junta Espiritual i varis capellans, és que es donà a un saló excomunicat que fa un any hi havia un "cabaret", servit per cambreses i d'allò més escandalós, concoregut per alguns exercitants, doncs fins el senyor governador hagué de suspendre'l.

Pons Ribalta